

варварщината, дѣто неможахъ още да отдадѣтъ величіето освѣтъ въ славата на орѣжіята, въ опустошеніето на народытъ, въ грабежа, въ разрушеніето, въ разорѣніето. Неговата исторія може, въ нѣкои обстоятелства, да допълни тѣзи на сичкытъ варварскы герои, които сѣ са прославили съ разореніето на Римската имперія, съ злочестината на челоувѣчеството. Същытъ нравы, същытъ желанія и намѣренія, същытъ презрѣнія на уморяванъето, на трудовытъ, на смъртъта; варвары, които са съедняватъ съ други варвары; прѣдатели които, каквото бѣженецытъ Калокиросъ, пожертвуватъ своето отечество за тѣхнытъ честолюбивы замислы (планове) и които улесняватъ успѣхытъ на тѣзи завоеватели безъ искусство, но дарены съ храбрость, които командуватъ на войскы безъ дисциплина, но безъ страхъ и почти безъ нужды; военачелници и люты ратници, на които храбростъта е толкозь по-страшна, колкото не си щадѣтъ живота, и нѣматъ да изгубѣтъ никое отъ тѣзи излишества които сѣ ставяли потрѣбны на отпуснатытъ народы, и по-скѣпы за тѣхъ отъ самыя животъ; таквази е картината на завоевателитѣ варвары и на тѣхнытъ успѣхы.

«Тѣй то, една черта отъ частната исторія, дѣбрѣ разсѣдена, скратява много време отъ изучаванъето на Всеобщата исторія; тѣй то, отъ единъ само фактъ ный можемъ да извлѣчемъ сичкото ученіе, което быхмы придобили отъ множество други подобны факты. И най-подирь, тѣй пакъ, като правимъ общы въззрѣнія върху малко едно число черты отъ исторіята на единъ челоувѣкъ, ный можемъ да научимъ по-много въ нѣколко часове; а като са твариимъ хладнокрѣвно съ безчетъ подробности, ный неможемъ да извлечемъ никакъвъ резултатъ ⁽¹⁶⁾.»

(¹⁶) Histoire de Russie et des principales nations de